

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2730/05
30.11.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vojimira Cvijovića, predsednika veća, Jovanke Kažić, Branislave Apostolović, Milomira Nikolića i Jasminke Stanojević, članova veća u parnici tužioca – protiv-tuženog AA, protiv tužene-protiv tužilje BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, radi utvrđenja prava svojine, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.10809/04 od 31.3.2005.godine, u sednici održanoj 30.11.2005.godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Petog opštinskog suda u Beogradu P. br. 3683/95-07 od 3.10.2003.godine i presuda Okružnog suda u Beogradu Gž. br.10809/04 od 31.3.2005.godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Petog opštinskog suda u Beogradu P. broj 3693/95-97 od 3.10.2003.godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca – protiv tuženog AA da se utvrdi da je njegov otac, sada pok.PP bivši iz Beograda vlasnik dvosobnog stana u prizemlju u zgradi izgrađenoj na kat.parceli aa KO VV, na dnu dvorišta u ulici GG, te da se obaveže tuženi DD da tužiocu AA naknadi troškove parničnog postupka , a sve u roku od 15 dana od prijema otpravka presude. Stavom 2 presude usvojen je protivtužbeni zahtev tuženog – protivtužioca DD čiji je naslednik kćerka BB, pa se utvrđuje da je tuženi DD vlasnik stana iz stava 1 i 2 presude, pa se obavezuje tužilac AA da se sa svim licima i stvarima iseli iz ovog stana i isti slobodan od stvari i lica preda tuženoj BB na nesmetano korišćenje i raspolaganje, a sve u roku od 15 dana od prijema otpravka presude. Stavom 3 presude obavezan je tužilac da tuženoj naknadi troškove postupka u iznosu od 91.700 dinara.

Okružni sud u Beogradu je presudom Gž. 10809/04 od 31.3.2005.godine odbio kao neosnovanu žalbu tužioca – protivtuženog i prvostepenu presudu potvrdio.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Tužena je podnela odgovor na reviziju tužioca sa predlogom da se izjavljena revizija kao nedozvoljena odbaci.

Neosnovano se odgovorom na reviziju predlaže da se revizija odbaci kao nedozvoljena.

Tužilac je tužbu radi utvrđenja prava svojine podneo 12.10.1995.godine. U tužbi nije naznačena vrednost predmeta spora u smislu člana 40. stav 2. ZPP-a, pa je za ocenu dozvoljenosti revizije merodovan onaj iznos koji je sud uzeo za određivanje takse na podnetu tužbu. Prema naredbi suda od 13.10.1995.godine tužiocu je naloženo da plati taksu za tužbu u iznosu od 100 dinara koju je tužilac prema priznanici u spisima od 30.9.1995.godine platio. Plaćeni iznos sudske takse na tužbu od 100 dinara prema Zakonu o sudskim taksama ("Službeni glasnik RS" broj 28/94, stupio na snagu 23.4.1994.godine) važećeg u vreme podnete tužbe 12.10.1995.godine odgovara vrednosti predmeta spora iznosu preko 25.000 do 250.000 dinara. Na osnovu člana 491. stav 4. ZPP-a ("Službeni glasnik RS" broj 125 od 22.11.2004.godine) i Zakona o izmenama Zakona o parničnom postupku ("Službeni list SRJ" broj 3/02 od 18.1.2002.godine) dozvoljenost revizije se ceni prema odredbama Zakona o parničnom postupku važećem do stupanja na snagu navedenog Zakona o izmenama Zakona o parničnom postupku koji je stupio na snagu 26.1.2002.godine, a prema kome revizija nije dozvoljena ako vrednost predmeta spora pobijanog dela pravnosnažne presude ne prelazi iznos od 15.000 dinara. Kako u ovom postupku a prema naplaćenju taksi za tužbu vrednost predmeta spora prelazi iznos od 15.000 dinara to je izjavljena revizija dozvoljena.

Revizija je dozvoljena i protiv odluke o protivtužbenom zahtevu, iako sud u postupku nije naložio tuženom – protivtužiocu plaćanje takse za podnetu protivtužbu, a zbog toga što su predmet tužbenog i protivtuženog zahteva utvrđenje prava svojine na istoj nepokretnosti.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu člana 386. ZPP-a.

Revizija je osnovana.

Odluka o tužbenom i protivtužbenom zahtevu zasnovana je na činjeničnom stanju da je tuženi DD, koji je preminuo u toku postupka, a čiji je naslednik njegova kćerka BB, na osnovu ugovora o kupoprodaji Ov. broj 3073/54 od 19.8.1995.godine kupio nepokretnost opisanu u zkul.bb KO VV1, parcela broj vv ukupne površine 570,07 m2. Na ovoj parceli tuženi je na osnovu građevinske dozvole izgradio uličnu kuću GG, i da je tražio dozvolu za gradnju garaže u dnu placa , pa je na osnovu dobijene dozvole za izgradnju garaže izgradio kuću, u kojoj se nalazi stan koji je predmet tužbenog i protivtužbenog zahteva. Između ova dva objekta sestra tuženog

sagradila je stan od sobe i kuhinje. Tuženi DD doveo je roditelje iz sela koji su živeli u spornoj kući u dnu dvorišta koja se sastojala od dvosobnog stana, a potom je došao u Beograd otac tužioca, a brat tuženog DD, sada pokojni PP koji je stanovao u spornoj kući sve do 1980.godine. Tuženi DD je svome bratu PP, preminulom pre pokretanja ove parnice, dozvolio da koristi spornu nepokretnost i da izdaje kako bi ga pomagao. Pre pokretanja ovog postupka tuženi DD je 1995.godine izgradio kuću za koju mu je izdato odobrenje za gradnju dvorišne stambene zgrade P+1+PK sa podrumom .

Iz utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je neosnovan tužbeni a osnovan protivtužbeni zahtev i odlučio kao u izreci presude.

Zaključak prvostepenog suda prihvata i drugostepeni sud, dajući razloge za neosnovanost tužbenog zahteva i to da pokojni PP nije učestvovao u izgradnji nepokretnosti, a kako nije živio u zajedničkom domaćinstvu sa svojim bratom sada pokojnim DD to nije ni mogao da stekne svojinu na spornoj nepokretnosti po osnovu gradnje.

Ocenjujući sporazum zaključen 24.4.1987.godine između braće pok.PP i DD oba nižestepena suda izvode zaključak da je ovim sporazumom regulisan način korišćenja nepokretnosti koja je predmet tužbenog i protivtužbenog zahteva i da takav sporazum ne predstavlja osnov sticanja prava svojine. Prema razlozima drugostepenog suda pri okolnosti da je otac tužioca , sada pok.PP preminuo pre podnošenja tužbe, tužilac nema pravo da traži da se utvrdi da je njegov otac vlasnik nepokretnosti, jer je to pravo pripadalo samo pok.PP.

Osnovan je razlog revizije da je odluka o tužbenom i protivtužbenom zahtevu zasnovana na pogrešnoj primeni materijalnog prava , a zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nije potpuno utvrđeno.

Po oceni Vrhovnog suda ne može se prihvatiti ni jedan od razloga pobijane presude zbog kojih je odbijen tužbeni zahtev kao neosnovan. Pravo svojine je imovinsko pravo, predmet nasleđivanja, pa tužilac, sada sin pok.PP može i ima pravni interes da traži utvrđenje prava svojine njegovog oca na nepokretnosti koja je predmet tužbenog zahteva. Zaključak drugostepenog suda da je zahtev neosnovan zbog okolnosti da nepokretnost koja je predmet tužbenog zahteva ne postoji ne može se prihvatiti jer tužilac traži utvrđenje prava svojine na fizički određenom delu – dvosobnom stanu u prizemlju u zgradi izgrađenoj na kat.parceli iz stava 1 i 2 izreke prvostepene presude, pa kako tako opredeljen fizički deo postoji , a predmet je i sporazuma zaključenog između PP i DD, to tužilac može da traži utvrđenje prava svojine na fizički određenom delu sada postojeće izgrađene zgrade. Ovaj razlog nižestepenih sudova za neosnovanost tužbenog zahteva nejasan je jer je usvojen protivtužbeni zahtev za utvrđenje prava svojine na istoj nepokretnosti, fizički opredeljenom delu – stanu u sada postojećoj izgrađenoj zgradi, i naloženo tužiocu – protivtuženom da se iseli iz stana.

Sporazum od 24.4.1987.godine, zaključen između braće PP i DD predstavljao bi zakonit i dozvoljen pravni posao za sticanje prava svojine u smislu odredbe člana 20. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa.

Kako je tužilac tražio utvrđenje prava svojine na nepokretnosti koja je predmet sporazuma zaključenog 24.4.1987.godine između njegovog oca i tuženog DD, brata tužiočevog oca, to je za odluku o tužbenom zahtevu trebalo utvrditi činjenice od kojih zavisi šta je predmet zaključenog sporazuma. Zaključak nižestepenih sudova da je sporazumom regulisan način korišćenja nepokretnosti koja je predmet tužbenog zahteva ne može se prihvatiti. Samim sporazumom o korišćenju dvorišne porodične zgrade navedeno je da je zgrada u odnosu na koju se uređuje način korišćenja vlasništvo PP. Članom 1. sporazuma izričito je predviđeno da su PP i sada pokojni otac DD zajedničkim radom i sredstvima izgradili manju porodičnu stambenu kuću, na parceli na kojoj pravo korišćenja ima DD, brat PP. Članom 2 sporazuma DD priznaje PP isključivo pravo korišćenja i raspolaganja nepokretnosti – kućom koja je predmet tužbenog zahteva, pa kako su ova priznata prava po sporazumu sadržina prava svojine nejasan je zaključak pobijane i prvostepene presude da tuženi DD navedenim sporazumom nije priznao pravo svojine ocu tužioca na nepokretnosti koja je predmet sporazuma i tužbenog zahteva. Članom 3. Sporazuma ne oduzima se pravo raspolaganja ocu tužioca, već se ovo pravo ograničava posebnom saglasnošću DD, a koje ograničenje se može ceniti uz ograničenje iz člana 4. u pogledu izbora ličnosti – zakupaca a sve u cilju neuznemiravanja drugih stanara i remećena kućnog reda zbog postojanja izgrađene porodične zgrade na istoj parceli vlasništvo DD.

U odnosu na navedene okolnosti, koje nisu utvrđene u postupku, kao i na činjenicu da tužilac stanuje u stanu koji je predmet tužbenog zahteva , a da u postupku nisu utvrđene okolnosti od kojih zavisi po kom osnovu tužilac stanuje u stanu koji je predmet sporazuma, nije se mogao izvesti pravilan zaključak koje je pravo predmeta ovog ugovora, i kakva je bila volja stranaka pri zaključenju sporazuma.

U ponovnom postupku sud će utvrditi činjenice na koje je ukazano ovim rešenjem, a od kojih zavisi primena materijalnog prava i odluka o tužbenom i protivtužbenom zahtevu.

Iz izloženog Vrhovni sud je primenom odredbe člana 395. stav 2. ZPP-a, ukinuo prvostepenu i pobijanu presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. Na osnovu člana 491. stav 4. ZPP-a ("Službeni glasnik RS" broj 125 od 21.11.2004.godine) o reviziji je odlučeno po pravilima parničnog postupka koja su važila do stupanja na snagu ovog zakona.

Za Predsednika veća

sudija,

Branislava Apostolović, s.r.

Za tačnost otpavka

